

۸) میزان حد اکثر کارهاییکه در رودخانه ها قنوات بنادر بحریه در مدت سال بوسیله وجوهی که از طرف اطاقهای چهارنی شهرها و ایالات و غیره اجرا میشود

۹) حد اکثر کارهاییکه کمپانی های آهن در مدت سال بوسیله وجوهی که تحویل خزانه میدهند می توانند بوقع اجرا بگذارند .
۱۰) میزان کارهای متممی که بعد از تأسیس اولیه در مدت سال بوسیله کمپانی های راه آهن انجام میشود .

۱۱) ماده اخیر که بموجب آن ماده اخذ هر نوع وجهی بدون تصویب قبلی قندغن است .

اگرچه ترتیبات و اتفاقات دیگری بر حسب اوضاع هر موقع ممکن است ظاهر شود ولی فعلاً امروز این قسمتهای فرق عبارت از قسمت اخیر بودجه بنام مشاغل و ترتیبات مختلفه است .

درو حله اولی صورت در اثر مصوبه که نسبت به آنها اعتبارات اضافی ممکن است داده شود بطور مطلق در نظامنامه که در شورای مملکتی گذشته است در مدت تعطیل مجلسین در قانون بودجه مندرج و متکی به مندرجات قانون ۱۴ دسامبر ۱۸۷۹ است .

این قانون تمام اعتبارات اضافی را که مخصوصاً باید در فصل هفدهم تشریح شود اجازه میدهد .

یک ماده مخصوصی بعلاوه میزان مبلغ اسناد خزانه را که وزیر مالیه مجاز به ایجاد و صدور آنها است تعیین مینماید . اسناد خزانه عبارت از اسنادی هستند که مدت انقضای آنها همین و حداکثر آن یک سال است .

منافع این اسناد در روی آن مندرج و سنوات اخیر بواسطه زیادی

وجوه امانتی و غراوانی پول تنزیل این اسناد خیلی تنزل نموده مثلاً اسناد يك ساله دو درصد است . و نظر داریم که این قسمت در جزء استقرار من جاریه منظور بود .

قانون مالیه اساساً وزیر مالیه را مجاز می نماید که چهار صد ملیون از این اسناد صادر نماید اما بواسطه سختی خزانة که قبلاً مباحثه آن را نمودیم تا با مردم این میزان اسناد صادر نشده است . در اول ژانویه ۱۸۸۸ میزان اسناد خزانة که در دست مردم بود بالغ به ۱۶۰۴۵۸۰۰ فرانک بود و در اول ژانویه ۱۸۸۹ تا پنجاه ملیون و اول ژانویه ۱۸۹۱ به ۱۰۵۹۶۳۴۰۰ فرانک رسیده است .

چنانکه دیده میشود هیچ وقت بشخص کمتر چهار صد ملیون فرانک بالغ نگردید است .

بعلاوه اسناد خزانة که بموجب قانون مالیه صادر و بخران افتاده است اسناد دیگری نیز بطور دائمی در بانک فرانسه در مقابل مساعدت ۱۴۰ ملیون که مطابق قرارداد خزانة ده ۲۹ مارس منعقد گردیده گذاشته شده است .

این قرار داد بواسطه قانون ۳ مارس ۱۸۸۸ ماده ۲ تمدید گردیده است .

قراردادهایی که در سنه ۱۸۸۳ با کمیته های رام آهن گذاشته شده و همین طور قراردادهایی که بانک از طرف دولت چند سال با اموالهای تجارتی و شرکت های دیگر نسبت به ساختن بنا در بجاوهی و کافالهای آبیاری و نیروی سدهای برای مالیه و ملات تعمیراتی را در بر دارد که مدت هر ساله است آن تیهات را باید در نظر بگیرد و بطور بسیمین مقصود قانون مالیه در جزو تیهات مختلفه هر ساله موادی را متصمیم

است که محتاج به تشریح آنها نیستیم .

ابتدا قانون میزان مبلغ کارهایی برای ساختن خطوط جدید راه‌های آهن لازم است پرداخت شود تعیین می‌نماید (از بابت وجوهی که کمپانیها بچویل خزانة می‌دهند) مطابق قرارداد های سنه ۱۸۸۳ دولت بیشتر از ۸۵۰۰ کیلومتر خطوط جدید به کمپانی ها واگذار نموده و مخارج این خطوط به مبلغ در میآورد و ۶۰۰ میلیون فرانك تخمین شده است و دولت اینطور قرار داده است که این مبلغ دو میلیارد و شصت میلیون خواه بوسیله كمك خواه بوسیله استرداد وجوه ضمانت منافع خواه بعنوان مساعدت از طرف کمپانی ها به خزانه داده شود . چون در حقیقت مطابق این ترتیب کمپانی ها قسمت عمده مخارج را از پول درآید می‌نمایند (یعنی از استرداد وجوه ضمانت منافع) درآید همچو لازم دانسته است که حق تعیین حداکثر وجوهی که سالیانه باید بمصرف برسد برای خود محفوظ نگاه داشته و هر ساله در قانون مالیات آن مبلغ را خود تعیین می‌نمایند نسبت به سنه ۱۸۹۱ حداکثر وجوهی که باید بمصرف برسد به مبلغ ۱۶۰ میلیون تعیین گردیده و برای سنه ۱۸۹۱ هم همین مبلغ منظور شده است .

ماده دیگری حداکثر مخارجی که برای تکمیل افزایش و تعمیرات راه های آهن لازم است معلوم می‌نماید متصود از این ماده ساختن راه های جدید نیست بلکه فقط مربوط به تکمیل نواقص خطوط سابقه است نسبت به بودجه ۱۸۹۱ لایحه بودجه حداکثر مخارج تکمیل خطوط را به ۵۵ میلیون و برای سنه ۱۸۹۲ به بیست و یک میلیون فرانك فقط تعیین نموده است .

يك ماده اخیر یعنی آخرین ماده هر قانون مالیات از ابتدای دوره

تجند رشته ترتیبات مختلفه قسمت ششم را ختم نموده و سزاوار است که
 ها مستقل این ماده را در این کتاب درج نماییم .

« تمام مالیات های مستقیم و غیر مستقیم بعیر از آنچه بموجب
 قوانین مالییه مندرج ... اجازه داده شده است بهر اسم و رسم که دریافت
 شود قطعاً و اکیداً قلعین و ممنوع است مأمورینی که امر باخذ این
 نوع وجوه نموده یا مأمور دریافت شده یا جزء جمع و تعرفه این قبیل
 امور را بنویسند مثل اشخاص متعددی و اجساد اشخاص متعدده مجازات
 گردیده علاوه تحصیلدار یا هر کسی که وجه را دریافت نموده برای مدت
 سه سال از خدمت معاف خواهد بود » (۱) .

امام فلسفه حقوقی پارامانی نسبت به مسئله مالیات در جمله فوی
 حاوی و حقوقی ایندگان مالی را جمع مالییه در این ماده قطعاً و بطرز
 مؤثری تصدیق و تثبیت شده است .

خارج از اجازه و نصوب پارلمان هر قوه ای که امر بدرافت مالیات
 بنماید مثل اشخاص متعددی تعقیب خواهد گردید پیشکار و همین مالییه
 نیز که وصول چنین مالیاتی را بنماید علاوه از مجازات قانونی سه سال
 از خدمت اداری خارج است و این مأمورین بعنوان احکام نافذ و
 رؤسای خود نمی توانند خود را از مسئولیت معاف دارند پارلمان

(۱) ماده ۱۳ قانون محاسبات عمومی ایران - جل مالیاتهاییکه بموجب

قانون مالییه بودجه نصوب میشود احد هر گونه مالیات دولتی دیگر بهر اسم و
 رسم که باشد ممنوع است - مالیاتیکه امر باخذ این قبیل مالیاتهای ممنوعه داشته و
 اشخاصیکه امر باخذ و تعرفه و اسناد آنرا صادر و کسانیکه تصدی وصول آن
 بشود در شمار سزاین اموال دولتی محسوب شده و از طرف دولت موقوف تعقیب
 و مجازات خواهند شد .

هر قوه و هر مأمور عالیله را بهر درجه ای که باشد در مقابل خودش تماماً مسئول ارتکاب چنین عملی میداند پارلمان میخواهد در این موضوع بتنهائی احکام اومتبع بوده و از اول تا آخر تمام طبقات مأمورین پارلمان را مخاطع خود بدانند.

مواد لایحه قانون عالیله با صورتهای ضمیمه او بعد از رأی پارلمان اساس متن رسمی قانون بودجه را تشکیل میدهند.

* چهارم - اسناد عمومی ضمیمه

سومین قسمت مجموع لایحه بودجه بنام : اسناد عمومی ضمیمه دارای حجم بیشتری از دو قسمت دیگر مذکور در قبض است ولی قبلاً میدانیم که باوجود کثرت عدد صفحات اهمیت این قسمت خیلی کمتر از دو قسمت دیگر است.

اسناد عمومی ضمیمه در حقیقت با اصول اساسی مقدمه اسباب و وجوبه و لایحه قانونی چیزی اضافه نموده بلکه اصول مذکور را توضیح و تشریح مینماید.

این ضمایم هر ساله از طرف دولت در دقیقه لایحه بودجه خواه مطابق رسوم قدیم خواص و فوق مقررات مخصوصه قانونی مندرج میگردد و در قسمت اول آن خلاصه مطابق کلیه عایدات و مخارج پیشنهادهای با عایدات مخارج مصوبه سنه مانویه بیان میشود و جدول مفصل عایدات پیشنهاده شده دارای یادداشتی است که ترتیب نخستین عایدات و نتایج معاملات سنه عالیله قبلی و تغییرات قانونی که در نظر گرفته شده است بیان می نماید.

جدول مفصل اعتباراتی که از طرف وزراء تقاضا شده است این موضوع مفصل ترین قسمت ضمایم را شامل میشود زیرا نسبت به وزارت خانه يك یادداشت مقدمه ای و متعاقب آن اسناد لازم و اطلاعات راجع به پرسنل و ملزومات اضافی که تقاضا شده است بیان نموده و نه فقط اعتبارات را بطور فصول تجزیه بنمایند بلکه قسمت های کوچکتر از مواد و پاراگراف را هم شرح میدهد ارقام راجع به مشاغل و اداراتی که بیشتر جالب دقت و نظر پارلمان است مخصوصاً از روی کمال دقت شرح داده شده و اختصاراً نسبت به وزارت جنگ و وزارت بحریه اطلاعات مفصله داده میشود.

هر وزارت خانه جداگانه مورد بحث گردیده و چون بعضی از یکدیگر نیز توضیح داده شده با آنال سهولت معالیه مباحثه و مشاوره میشود.

قبل از آن جدول استقرار جاری و لادسوالی های خرابه و اوضاع مشاغل و دوائر مخصوصه خزانه و غیره مندرج است. ما بین اسناد مختلفه که قوانین مخصوصه درج آنها را مقرر نموده ها، ملل را قبل از بیان مینمایم.

یادداشت راجع به اجرای قوانین نسبت به صنایع (قوانین ۱۵ ژوئیه ۱۸۸۰ و ۲۰ ژوئن ۱۸۸۱).

مورد مفصل منازلی که در آن سه دولتی اعطا گردیده است (قانون ۲۳ آوریل ۱۸۸۳ ماده ۱۶)

مورد فروش و غنوم در مدت سال (قانون ۲۲ ژوئیه ۱۸۷۰ ماده ۲۰).

مورد اسامی حاکم و معاونین و مدیرهای کل و مشاورین ولایات

که بعنوان شخصی يك حقوق اضافه بر ماخذ میزان حقوق محل اقامت خود دریافت میدارند با تعیین تاریخ انتخاب این مأمورین (قانون حالیه ۴۶ فوریه ۱۸۸۷ ماد. ۴۸).

مسورت های مختلفه راجع به آذوقه و تهیه لوازم بحریه و ساختن کشتی ها و کارهای بنادر و پرسنل عمله.

مقدمه اسباب موجب متن قانون و اسناد ضمیمه سه قسمت غیر همساری چه از حیث حجم و چه از حیث اهمیت کلیه لایحه بودجه را تشکیل میدهند وزیر مالیه کار اساسی خود را بعرضه بروز و ظهور آورده یعنی پروگرام مقدمه مالیه کده همیشه باسی مسری عامه انتظار آنرا داشته اند پیشنهاد اوده و پس از آن از کمیسیون ها و مباحثه شایسته و رای در پارلمان خواهد گذشت.

قسمت دوم

وای دو بودجه

فصل دوازدهم

کمیسیونهای مقننه بودجه - شور دولتی

تقسیمات موضوع رأی در بودجه

۱- اول — کمیسیونهای مقننه - توضیح کمیسیونهای مربوط وضعیت آنها در ممالک مختلفه - آزاد بودن و هموسی بودن جلسات کمیسیونها برای درود تمام اعضای مجلس - این ترتیب در فرانسه وجود ندارد لیکن در اطریش جلسات این کمیسیونها عمومی است .

۲- دوم — دایمی بودن کمیسیونهای مقننه - کمیته های دائمی در ممالک متحده امریکا کمیته های دائمی در فرانسه در سنه ۱۷۹۱ ایجاد و در دوره مجلس موسسان تأیید گردید حذف و اغوا اقتدار وزارتین نتیجه دایمی بودن کمیسیونها است . نمایانته فعلی کمیسیونهای بودجه در فرانسه .

۳- سوم — راهبرتها که از طرف کمیسیون بودجه تهیه میشود . کثرت و از دیاد این راهبرتها در فرانسه . متن قطعی لایحه قانونی پس از این راهبرتها مندرج است .

۴- چهارم — مباحثه و شور قانون مبالغه در مجالس مقننه . شور در کلیات و شور در مواد (تشریح شور کلیات در رأی آخری) شور در مواد متنبی برای در جرمیات گردیده و از آنجا تخصیصات بودجه حاصل میشود .

در فصول سابق دیدیم چه شخصی بودجه را تهیه نموده و در چه موقع بچه تجویز بودجه تهیه و تنظیم میکرد و اخیراً نیز در شکل لایحه بودجه (کتاب یا حجم بزرگ و منقسم به قسمت عمده) که وزیر دارائی نوشته و بر رئیس مجلس نمایندگان ملی تسلیم مینماید مذاکره و نظر نمودیم.

همین که این امانت رسماً بمجلس نمایندگان ملی تسلیم شد، لایحه بودجه از دست قوه مجریه خارج شده و بدست قوه مقننه می رسد.

اینها و نشانه باره‌ها را در این موضوع مطالعه و مذاکره می نمائیم.

رای در بودجه موضوع بسیار مهمی است و نمایندگان ملت میتوانند بدون مقدمه و انجام کارهای مقدماتی بودجه را بپذیرند یا رد کنند. این لازم است که بین نا یخ تقدیم بودجه از طرف وزیر دارائی و موقع رای دادن بآن فاصله موجود باشد که در طی آن مدت اطلاعات لازمه اخذ و مطالبات کافی بعمل آید. کلیه کارهای مقدماتی عبارت از دو موضوع است:

اولاً کمیسیون بودجه لایحه قانونی بودجه را مطالعه و مذاکره مینماید و پس از آن لایحه مذکور در مجلس رسمی نمایندگان مورد بحث قرار گرفته و شود علنی در بودجه شروع میشود. در هر سال لایحه بودجه قبل از رسیدن بمقام رای بنید دو مرحله مذکور یعنی کمیسیون بودجه و شور عالی را طی نموده باشد و باید دانست که این در مذاکره در کلیه معاملات ضروری باشد. اشکال مختلفی از رای داخلی انجام می شود:

بنابر آنچه گفته شد این مبحث (رأی در بودجه) طبقاً بدو قسمت منقسم میشود :

قسمت اول مربوط به کمیسیونهای بودجه و قسمت دوم متعلق به مجلس عمومی یا شور علنی دو مجلس میباشد .

بعلاوه مسائل دیگری نیز که هر يك بخودش خود واجد اهمیت خاصی میباشد از قبیل اعتبارات بك یا چند دوازدهم (۱)

(Douzièmes provisoires) - بودجه های سالانه بودجه های در ساله یا سه ساله - رأی در فصول - اعتبارات ضمیمه - اختیارات مجلس نمایندگان و سنا - رد نمودن بودجه مورد مطالبه و بحث ما قرار بگیرد .

« - اول - کمیسیونهای مقننه علنی یا سری »

بعضی اینکه لایحه قانونی بودجه بریاست مجلس نمایندگان تفویض گردید رئیس مجلس طبق ذیل را ابراز مینماید « لایحه طبع و توزیع گردیده و به شعب ارجاع میشود » شعبی که ابتدا لایحه بودجه با آنها ارجاع میشود کمیسیون بودجه نیست بلکه این شعب کمیسیون مزبور را انتخاب مینماید « مجلس نمایندگان مطابق نظامنامه داخلی خود به یازده شعبه تقسیم شده و هر ماهه اعضای این شعب بوسیله فرجه از بین نمایندگان انتخاب میشود و کلیه لوایح قانونی (در صورتی که قبلاً در رأی آن امر مخصوصاً کمیسیون انتخاب نشده باشد) بمجلس پیشنهاد

« ۱ » - یله یا چند دوازدهم عبارت از اعتباراتی است که ماه به ماهه
از طرف پارلمان بدولت داده میشود و ممکن است این اعتبارات برای چند ماه نیز
داده شود »

بمجلس فوراً بشعب مزبور ارجاع میگردد شعب پس از مباحثه مختصری در موضوع لایحه در جلسات خود يك عده انجمنی برای مذاکره هر يك از لوایح قانونی انتخاب مینماید.

کمیسیونهای مختلفه باین ترتیب مرکب از یازده نفر عضو تشکیلی میشود نسبت با اهمیت امر بودجه از هر شعبه سه نفر عضو انتخاب می گردد.

بطوریکه کمیسیون بودجه مرکب از سه نفر نماینده است.

در سنه ۱۲۸۷ بطور استثناء مجلس ملی در جلسه عمومی اعضا کمیسیون بودجه را ناگزیرت آراء بطور انتخاب جمعی از سن خود انتخاب نمود (مجموع ۳ آراء بان ۱۸۸۷) ولی سال بعد پس از آنکه این موضوع را مورد بحث قرار داده و هر دو مرتبه را مایلند برگزینند نمود مجلس ترتیب قدیم را مجدداً تصدیق و تصویب نمود طرفداران انتخاب جمعی اینطور معتقد بودند که شوروی در بودجه چون مهمترین امور سیاسی مجلس است بهتر آن است که در انتخاب کمیسیون بودجه در مجلس مهمترین شای و ترتیب داده شود مخالفین جواب میدادند:

چون شور و زاری در بودجه محققاً مهمترین اسباب امور مملکت است پس بطریق اولی نمیتوانستی لامعه بودجه را از ترتیب دوله تزییه برای سایر لوایح قانونی محروم شده است (بمشایق کشور نمایندگان) حکومت داشت و در بذات این عقیده مجلس مبهم گردید که کمیسیون بودجه ۱۸۸۹ در شعب ملک سابق انتخاب شود (مجلس نمایندگان ملی جلسه ۲۶ ژوئن ۱۸۸۸) همین ترتیب نیز برای انتخاب

کمیسیون‌های سنوات ۱۸۹۰ و ۱۸۹۱ و ۱۸۹۲ معمول و پیروی شده است.

از این گذشته ترتیب انتخاب اعضاء کمیسیون بودجه را هر نوع فرض نمائیم موافق تشکیلی که شده است کمیسیون مزبوره را بطریق ذیل میتوان توضیح نمود :

« کمیسیون بودجه عبارت از يك هیئت نمایندگان ملت است که مخصوصاً از طرف مجلس مأموریت شور و مدافعه در جزئیات لایحه بودجه را دارا هستند تا آنکه تسهیلات لازم را برای شور کلیه لایحه مزبور فراهم نمایند » این توضیح شامل تمام ممالک پارلمانی میشود در حقیقت ما این مسئله را بزودی خواهیم دانست در تمام ممالکی که رأی در بودجه متعلق بنمایندگان ملی است يك هیئت مخصوصی که عده آن کمتر از مجلس عمومی است مأمور مطالعه و مذاقعه جزئیات لایحه بودجه قبل از شور علنی قانون مزبور میشود.

کمیسیون ملی بودجه که حالت عمومی آن‌ها قبلاً اشریح گردیده در جزئیات بر وفق مقررات هر مملکت دارای صفات و حقوق مختلفه هستند که میتوان ذیلاً خلاصه آنرا بنظر قارئین محترم رسانید :

جلسات کمیسیونهای بودجه علنی هستند یا اینکه جلسات مزبور سری منعقد میشوند ؟

کمیسیونهای بودجه دائمی هستند یا موقتی ؟

راجع بعلمی بودن جلسات کمیسیون بودجه که صحبت میشود مقصود از علمی بودن برای عموم نیست زیرا این مسئله در هیچ جائی وجود ندارد بلکه مقصود این است که آیا جلسات مزبور برای تمام اعضاء

مجلس آزاد است یعنی کمیسیون مزبور برای کلیه نمایندگان بدون تفاوت ناز است یا باز نیست ؟

در فرانسه هیچ و کیلی خارج از اعضاء منتخبه حتی بعنوان مستمع هم داخل جلسات کمیسیون بودجه نمیشود و در اغلب پارلمانهای مرکزی این ترتیب معمول نه است الا اطریش که اعضاء رابستناخ (مجلس ملی اطریش) اگر هایل باشند میتوانند در جلسه کمیته مالیه حضور بگیرند (۱).

در انگلستان برخلاف بعضی از آنکه لایحه بودجه از طرف دولت پیشنهاد گردید بلك کمیته مرکب از تمام اعضاء مجلس های که هایل بان امر باشند مذاکره و مراجعه بودجه را در عهده می گیرد تمام نمایندگان که دارای یک مال با نظر مخصوصی را صلاحیت و اختیاس مهور مالیه داشته باشند خودی خود عضو کمیته مزبوره گردیده و از همین جهت این هیئت تمام کمیته تمام مجلس نامیده می شود.

در ای تشکیل کمیته مزبوره بلك ترتیب ساده پارلمانی یعنی بلك پیشنهاد مختصری کافی است پیشنهاد مزبور شامل عبارت ذیل است:

« رئیس مجلس مسئول ریاست را حواله نموده ایده پس از آنکه مجلس با این عقیده موافق گردید رئیس مجلس حقیقتاً مسئول ریاست را ترك نمود بلك برای دیگری از مابین اعضاء حاضر انتخاب گردیده و نام رئیس کمیته مذکور را از او گرفته ایده قطاعاً حاضر که تر از جایزه عمو می بود و به ایشان

(۱) موافق نظامنامه داخلی مجلس شورای ملی ایران کمیسیون بودجه از سه اندخاب گردیده و برای تهیه اعضاء مجلس بطور مستمع آزاد بافروغانی است. ()

بعاً با اهمیت و جلال مواقع رسمی نیست و بیشتر عملی و بنکار نزدیک است .

هر يك از اعضاء چندین مرتبه تعلق نموده (چیزيكه در جلسات عمومی ممنوع است) و رئیس کمیته .

خلاصه مذاکرات را شفهاً در جلسات عمومی که در محفل ریاست مجلس ملی مجدداً منعقد میشود بیان مینماید .

کمیته های مجلس نسبت به موضوع بودجه به تفاوت موافق دارای اسم است .

کمیته کمک مخارج .

کمیته برای تهیه عایدات .

ما ذراتیه راجع مشاعل کمیته های مزبوره توضیح خواهیم داد ولی در اینجا متذکر میشویم که از تشکیل کمیته های مزبور بخوبی معلوم میشود تا چه اندازه در عملی بودن مذاکرات که فعلاً مورد بحث ما است امداد نظر شده است .

کمیته های تمام مجلس نکالی در خلاف اساس تشکیل کمیسبون های سری بودجه فرایسته است زیرا بدون انتخاب و بدون اعتبار نامه مخصوص تمام اعضاء مجلس ملی می توانند عضو کمیته مالی بشوند این ترتیب قابل ملاحظه غالباً در فرایسته نیز جالب دقت و نظر گردیده است .

در ممالك منجمله آمریکا کمیته های مجلس بهمان شرایطی که در انگلستان معمول است و تلایف خود را انجام میدهند اما عملاً کمیته های مزبور چندانی برای موضوع مباحثه ما فوایدی دارا نیستند زیرا الاوجه بودجه مثل انگلستان ابتدا بآن کمیته ها راجع نمیشود و قبل از کمیته های

مجلس کمیته‌های دائمی مخصوص دیگری در داخله مجالس متحدیه دارای ابتکار تهیه لایحه قانونی بودجه بوده و بیک طرز قطعی آنها را بیشتر می‌شود عبارت از کمیته‌های بودجه دانست صفت دائمی بودن این کمیته‌های محالک متجده امریکا دارندست بدائمی بودن و عدم دائمی بودن کمیسیون‌های مقننه سوی میدهد .

* . دوم - دائمی بودن کمیسیون‌های مقننه در ممالک متحده امریکا و در فرانسه در دوره انقلاب

در فرانسه کمیسیون بودجه مجلس نمایندگان مای در هوق هر بودجه شروع بکار نموده و کمیسیون‌های سنای هم‌اندوز سالیانه هستند در انگلستان تشکیل کمیته‌های تمام مجلس در هر جلسه بر حسب آراء خاصه تغییر مینماید و در این دو ممالک هیئت‌های مزبوره دائمی نیست .

در ممالک متحده امریکا برخلاف ترتیب فوق از ابتدای افتتاح کنگره برای تمام مدت کنگره رئیس کنگره شود و مذاکره امور عمومی را همین کمیته‌های دائمی تقسیم مینمایند و بعضی اعضاء کمیته‌های مزبوره با خود در پیوسته است اختیارانی که به کمیته‌های مزبوره واگذار شده است دائمی بودن آنها را تصدیق و تصدیق مینماید زیرا بکفایت از امور قوه مجریه در دست آنها است .

نست نامو، حالاً خصوصاً چنانکه قبلاً در فصل سیم گفته شد

کمیته مربوطه بودجه را تهیه نموده و تا بک اندازد دارای حق ابتکار پیشنهاد می باشد (۱) خزانه داری کل بدون شبهه صورتهای پیش بینی شده را به کمیته مزبوره تسلیم و وظیفه دولت را مثل اولین تهیه کنند بودجه حفظ و مدافعه می نماید ولی کمیته دائمی این پیش بینی های دولتی را تغییر و تبدیل داده و پیشنهاد های خود را نموده و فقط کمیته مربوطه پتتهائی بودجه را در خطوط اساسی آن ترکیب می نماید. نه فقط کمیته خزانه دار کل را در جلسه خود حاضر نموده بلکه روسای دوائر مختلفه را نیز احضار برای تعیین مخارج یا کمیته های دائمی دیگر که معامور تعقیب رفتار سایر وزارتخانه ها هستند موافق گردیده و لایحه کل بودجه را خود کمیته بمجلس نمایندگان تقدیم می نماید و چندی پس از تقدیم لایحه مزبوره کمیته مالیه در مقابل مجلس بدون حضور خزانه دار کل از بودجه مدافعه می نماید زیرا مدیر خزانه حق ورود به کنگره را ندارد کمیته های مفتنه در مسائل متحده امریکا باین ترتیب دارای وظایف دولتی نیز هستند.

بدون اینکه محتاج باشیم که در امریکا امثالی برای کمیته های دائمی مجلس نمایندگان در تاریخ خود فرانسه نیز این ترتیب را خواهیم یافت مجلس مؤسسان در جلسه خود در سنه ۱۷۸۹ برای مذاقه و اداره نمودن امور عمومی کمیته های دائمی تأسیس نمود مابین کمیته های مربوطه با امور مالیه کمیته مالیه . مالیات . مخارج . حقوق . تقاعد . تفریق محاسبات و غیره را میتوان ذکر نمود نظامنامه معموله مجلس ملی تعیین هیچ حدی برای هدت و برای اقتدار کمیته های مزبوره نمی نماید اثر فوری ایجاد این کمیته ها این بود که اقتدارات وزارت

(۱) در مجلس شورای ملی ایران نمایندگان حق پیشنهاد اضافه

نمودن خرجی را در بودجه ندارند .

خاتمه‌ها را هم نموده و بالاخره موفق بالغاه کلیه اختیارات آنها را بشوند در صورتی که اداره امور عمومی بطور دائمی متعلق باعضاء مجلس باشد معلوم است که این اقتدارات از دست قوه مجریه خارج میشود.

نادر اولین وزیر مالیه با وجود اینکه طرف میل عامه بود در مقابل نفوذ و اقتدار کمیته‌ها محصور گردیده هیچوقت وزیر مذکور در کمیته‌ها احضار نشد و حتی در کارهایی که بیش از هر کسی ذی‌مصلحت بود باز او را دعوت ننمودند ایجاد مالیات‌های اراضی - سرانه - انانی - اسناده و غیره بدون شرکت نادر اجرا گردیده با وجود این که نکر دروزارت‌های قبل خود رفورم مالیات‌های مستقیم و اغلب امور دیگر مالیه را تهیه نمود بود کمیته‌ها بدون مشاوره با او اعمال خود را موقوفه اجرا می‌گذاشتند قوانین مالیه پس از اعلان رای قطعی درباره آنها با اطلاع وزیر مالیه رسمیت می‌یافت و بعضی اوقات مجلس خود متعبدالامال اجرای قوانین مزبوره را تهیه می‌نمود مراسلات مکرر با مجلس ملی که از مجموعه دلائل هر دو مله اخذ شده است در هر صطرر دلالت دارد که ملک حالت انزوایی برای اولین بار در مالیه وجود داشته است زیرا امپراتور حیدرید که در داخله پادشاهان هر چند بدون اطلاع او اجرا میشود.

نادر از کسالت مزاج و عدم توانائی خود صحبت کرده و بالاخره استعفا نموده و در ماه اوت ۱۲۷۹ فراسه را ترک کرد پادشاهان او در این موسوع بطور صحیحی را شاهان است:

مجلس ملی خط‌خطی را مرتاب است در این که توضیح و اطلاعات امور عالمه را از کمیته‌های خود مذاکره نماید این یک وظیفه است که مجلس باید بر رئیس خزانه مملکت و گدار کند و تذکره‌ای اشخاصی که از طرف مجلس انتخاب میشوند حق مراجعه و کنترل این امور را

محفوظ دارد .

مجلس مقننه کمیته های دائمی را بلك طرز مرتبی تشکیل نمود نظامنامه ۱۵ اکتبر ۱۷۹۱ بیست و يك کمیته دائمی ایجاد کرده و وظائف آنها را نیز قطعاً معلوم داشت این کمیته از ۴۶۵ عضو یعنی تمام مجلس تشکیل و بچندین کمیته تقسیم شده بود .

کمیته مالیات عمومی ۲۴ عضو کمیته خزانه ملی ۱۲ عضو - کمیته رسیدگی بمحاسبیات ۲۴ عضو - کمیته ضرابخانه ۲۴ عضو و غیره هر يك از کمیته ها برای اداره نمودن مشاعلی كه باو واگذار شده بود مستقیماً با هیئت اداره آن امر مكاتبه مینمود بالاخره مجلس ملی این طرز و ترتیب را با نهایت درجه رسانیده وقانون ۲ فروردین (ماه ترازدهم جمهوریت) سال دهم جمهوریت کمیته انجالت ملی را (با ۱۲۱ عضو) و کمیته امنیت عمومی را (با ۱۶۱ عضو) ایجاد نمود كه تمام اختیارات عمومی را بدست خود گرفتند در همان موقع کمیته مالیه مجدداً با ۴۸ عضو تشکیل یافت اختیارات این کمیته بقدری زیاد بود كه حتی بدون اینکه بمجلس كنوانسیون هم رجوع نمایند برحسب برای خود امر صدور تقریباً هفت میلیارد نوت را صادر نمود (نوت هایی كه قیمت واعتبار آن در دارائی ثبت بود .)

نتیجه این ترتیب هم چنانكه پیش بینی شده بود واقع گردید و دیگر وزیر مالیه وجود نداشت و در آن مدت طرز كمیته های دائمی بعد اعلای خود رسیده و يكسال و نیم فرانسه بدون وزیر بود امروزه هم كه وزراء غراران هستند بعضی اوقات گفته میشود كه وزیری در كار نیست در عهد كنوانسیون نند روی کمیته های دائمی مطلب را عاجزاً هم بمشائی رسانیده بود كه حقیقتاً وزیری وجود نداشت .

بامجلس گنوانسیون سال سوم (مجلس گنوانسیون در ۲ سپتامبر ۱۷۹۲ پس از مجلس مقننه برقرار گردیده و لوی ۱۶ را محکوم نموده و کمیته نجات ملی را ایجاد کرد) که دیرکتوار را تشکیل نمود کمیته‌های دائمی از بین رفته و اساساً ۱۸۵۸ بوجود بیامدند نظامنامه مجلس موسسان ۱۸۵۸ بهمدنفر کلاء را بهپارزده کمیته دائمی منقسم نموده و هر کمیته دارای شصت نفر عضو بود * کمیته‌های مزبور مأمور مراجعه و رسیدگی به پیشنهاد عرایض هستند که راجع بوظایف هر يك از آنهاست * (ماده دوم نظامنامه مجلس ۱۸۵۸) مجلس مقننه در ماه مه ۱۸۵۹ قطعاً کمیته‌های دائمی را لغو نمود.

حالی‌ه نیز پیشنهادهای مختلفه پارلمانی متعایل به رفراری کمیته‌های مزبوره بوده و این پیشنهادها عموماً انجام باین نقطه نظر دارند که صلاحیت و اختصاص اعضا، کمیسیون‌های مجلس بیشتر بشود می‌گوبند:

« در تشکیلات حالی‌ه دو ترتیب قابل تاسف وجود می‌یابد اول اینکه اغلب از اعضاء کمیسیون‌ها که انتخاب میشوند با کمتر صلاحیت داشته‌اند، اینکه هیچ صلاحیت آن کار را دارا نیستند و هم انتخاب از نمایندگان صالح و خبیر را بدو آن به عتدیت کمیسیون‌های مزبوره انتخاب نمود چنانچه بجای ترتیب کمیسیون‌های موقتی درز و ترتیب کمیته‌های دائمی برقرار شود اعضاء آنها قهراً بیشتر لایق و با اطلاع خواهند بود » مثلاً در سوئیس، برای یک وکیل دعوی سه سال مدرسه و سه سال تمرین عمل لازم بنظر می‌رسد *.

« و برای دانش یاک طبیب شش سال تحصیلی سروری است و همچنین برای قدرت نمودن يك مهندس شش سال مدت لازم است ...

چگونه ممکن است يك نماينده مجلس در چند جلسه موقتي دارای صلاحيت اطلاع از امری بشود که شايد هرگز تحصيل آن را هم نهموده است ؟ باز گفته اند :

« این موفقيت در اثر مساعدت کمیته‌های دائمي بوده که در دوره انقلاب نتايج فناپذيري تحصيل نموده است چنانچه حالیه کارهائی شبیه باهور آن دوره بيشنهاد مينمايند عدم توانائی مجالس حالیه با خود شهادت بندهاين وسايل اجراء و انجام آن امور ميدهد »

در پس پرده دلايل و بهانه‌هائیکه برای ايجاد کمیته‌های دائمي آورده ميشود عالماً عامداً يا من غير عمد مقصودی در نظر است امثال تاريخی قبل مطلب را آشکار مينمايد که منظور سرنگون نمودن اقتدار و زارتي و فلج کردن قوه مجريه است

دائمي بودن کمیته‌ها در صورتیکه مقصود فلج نمودن قوه مجريه نباشد فواقدی را متضمن است در معالک متعده امريکا کمیته دائمي مرتباً مشغول انجام وظائف خود هيچ‌اشدز برایک قسمت عمده از اختيارات قوه مجريه منظمأ در کمیته‌های کنگره وجود داشته و باين مناسبت کمیته‌های مزبور، محتاج به تصدی و دخالت در امور خارج از حدود خود نبوده بلکه در طبق قوانین مشروطيت در حدود وظائف خود امور هر جوعه را انجام مينمايند ايجاد اين وضعيت در فرانسه موجب هرج و مرج خواهد بود.

۳. راپرت‌هائی که از طرف ميسين‌های

مقتضه نوشته شده است

کمیته‌های، به دجه خواه غلظت با سه، دائمي، باهه قدر در هر

سورت در پشت مدت کم یا بیش لایحه بودجه را تحت مذاکره هشوره در می آورند کمیسیون های مزبوره مستقیماً در جلسات خود به بودجه مراجعه نموده و گاه بوسیله مکتوبه اطلاعات لازم را از ادارات و وزراء تحصیل نموده و گاه در سورت لزوم وزراء و روسای ادارات و دوائر را برای مشاوره و کسب اطلاع بکمیسیون دعوت مینمایند پس از آنکه دقت های لازم با تمام رسیده و پس از آنکه در نظریات خود مباحثه نموده و در تصمیمات خود رأی دادند به عبارت آخری بعد از آنکه لایحه بودجه تماماً تحت مشاوره در آمده و نظریات کمیسیون تمام گردید کمیسیون بودجه نتیجه عملیات خود را بشکل راپرت نوشته و متن لایحه قانونی را در انتهای راپرت خود درج مینماید.

سابقه فقط پشت راپرت عمومی بودجه از کمیسیون بمجلس نوشته میشود وای حالیه بودجه هر وزارت خانه بلکه غالباً حتی هر اداره پشت مخبر مخصوص واکتدار شده و راپرت های جدا گانه مربوط بهرامر مخصوص نوشته میشود راپرت عمومی بودجه کلیه عملیات عایدات و مخارج را خلاصه مینماید و در انتهای این راپرت متن لایحه قانونی مالی بطوری که در ده سیون به دجه بموجب گردیده شرح است این متن قانون و او اینکه شامل پیشنهاد های دولت باشد از پشت متن قانون جدیدی است که کمیسیون وجود نسبت داده و بدون مداخله دیگری برای شور در آن بمجلس تقدیم می نماید چنانچه وزیر مالیه بخواهد از مواد پیشنهاد سابق خود که در کمیسیون عدت گردیده در بجای مطرح و مذاکره شود فقط چاره آن منحصر بآنست که مثل سایر نمایندگان که حق پیشنهاد دارند هر ماده را که لازم میدانند جدیداً پیشنهاد نمایند.

تألیف راپرتها و پیشنهاد متن فعلی لایحه قانونی نتیجه کارهایی است

که در کمیسیون بودجه انجام می‌یابد و همینکه نوشته‌جات مزبوره از طرف کمیسیون به هیئت رئیسه مجلس تقدیم گردیده طبع و توزیع شده لایحه قانون مالیه جزء دستور مجلس میگردد .

* ۴ - شور در کلیات و در مواد لایحه قانونی مالیه

شور علنی بلا فاصله قبل از رای واقع میگردد شور مزبور شامل دو صورت است چنانکه جماعه دین آنرا توضیح میدهد : * شور علنی و مذاکرات مجلس نمایندگان ملی ابتدا در کلیات و پس از آن در جزئیات لایحه قانونی مالیه واقع میشود .

تظااتنامه‌های مجلس هر نوع نوشته شده باشد طبیعت اینطور وادار میشوند که ناطقین ابتدا قبل از اینکه داخل در جزئیات بشوند از مسائل مالیه بطور کلی صحبت نمایند در فرانسه و در اغلب ممالک این ترتیب جزء اظامنامه شده است رسماً شور علنی بدر قسمت منقسم گردیده ابتدا شور در کلیات و پس از آن شور در مواد .

ناطقینیکه برای مذاکره در کلیات به شهر نطق میروند در خطوط اساسی و بطور کلی بودجه پیشنهاد شده را تصدیق و یا تنقید می‌نمایند و ناطقین مزبوره اوضاع گذشته را خلاصه کرده و سعی در کشف احوال آئیه نموده و بطور عمومی نظریات خود را عجم می‌نمایند مثلاً مذاکرات عمومی در بودجه‌های اخیر مخصوصاً در سه مطالب ذیل بوده است :

هیزان کسر عمل

صرفه جویی و اقتصادیکه باید بشود .

رفورم های مالیاتی این نکات اصلی بود که عقاید عمومی را

متوجه نموده بود هیزان کسر عمل چندان تأخیر ننموده است زیرا هیچ

کس حتی دولت هم امروزه حقیقت در عمل یعنی زیاد بودن مخارج معمولی و فوق العاده را نسبت بهایدات کتمان نمی نماید بلکه فقط مقصود تعیین مبلغ اضافه مخارج است علاوه نظر به ثنثت واختلاط دفاتر ده سابقا هم صحبت نمودیم که کم از ۵۰۰۰۰ آن مطلب صرف نظر میشود بخلاف کسر بعد را به ۳۰۰۰۰ میلیون دیگری به ۵۰۰۰۰ میلیون تخمین نمود در صورتیکه شخصی ثالثی بواسطه اطلاعات دولتی معتقد است که در آئینه خبلی نزدیکی موازنه بودجه حاصل میشود.

درین این اختلافات تقارن مجلس که بعضی امور بیشتر توجه دارد در این موضوع امراری نمود و به مطلبی که بعمل اردینا است یعنی مسئله اقتصاد اهمیت میدهد تمام فروم مجلس اسباب مختلفه صرفه جویی و اقتضای را محل نظر قرار میدهند فقط خرفه نیکه در سر کار است و دولت از آن خرفه تشکیل یافته معتقد است که صرفه جویی لازمه و ممکنه بعمل آمده و چنانچه پیش از آن میخواهند از مخارج کسر نمایند تشکیل این تمام ادارات را مختل خواهند نمود بدون شود مخارج فوق العاده و زیاد است این باید دانست که مسائل بهرین است و قشون که تمام ملل اروپا خود را اگر قضا آن نمود اند باین وجه است علاوه گذشته از مخارج جنگی بودجه شامل مخارج است که منافع از آن برداشت نمیشود و مطلب در مقابل آن مخارج ضایع نمایند چنانچه خواهد داشت بالاخره پس از آنکه این دو اصل بزرگ یعنی مخارج جنگ و مخارج دیان عامه را کنار بگذاریم میتوان ثابت نمود که سایر مخارج اضافه نگردیده یا کمتر و به قدری و تفاوت هم صریح این میان مخالفین وجود دارد که از قلم

بودجه را در دست گرفته و نشان میدهند که مخارج لا ینقطع رو باز دیاد بوده و با وجود تمام مواعید و تصمیبات که در منبر اعلای تصدیق شده از هر طرف بودجه اضافه گردیده است - مطابق نظر مخالفین ربع بودجه با بهتر اداره نمودن عایدات دولتی ممکن است حذف شود .

راجع به فورم مالیاتی مذاکرات عمومی در سینه در این موضوع ۱۸۸۸ مخصوصاً دارای اهمیت فوق العاده گردید زیرا که فورم آن سال اساس و پایه تر کیب بودجه بود در سنوات ۱۸۸۹ - ۱۸۹۰ - ۱۸۹۱ - ۱۸۹۲ تغییرات مختلفی در مالیات از قبیل لواایح حذف عوارض در روی شراب و آبجو و حذف بعضی فریبات راجع به ورود الکحل ایجاد يك مالیات بر روی عایدات و يك مالیات بر مواجبات تغییر در حقوق میراث و غیره از طرف دولت و باز از طرف کمیسیونهای پیشنهاد گردید ولی بقدر امکان مجلس شور در این مطالب را خارج از بودجه قرار داده و برای هر يك قوانین مخصوصه وضع نمود نسبت به بودجه سنه ۱۸۹۱ علاوه از مراتب مذکوره مجلسین موضوع یکی نمودن بودجه و استقراض ثابت را بطور جدا گانه مورد مذاکره و مشاوره قرار دادند .

شور در کلیات بودجه ۱۸۸۸ در هفت جلسه مجلس شورای ملی و شور در کلیات بودجه ۱۸۸۹ در سه جلسه و شور در بودجه ۱۸۹۰ در پنج جلسه و شور در بودجه ۱۸۹۱ در هفت جلسه واقع گردیده است اهمیت و مزایای مذاکرات راجع به بودجه را نمیتوان کتمان نمود اگر چه غالباً از اصول پارلمانی تنقید میشود و بدون شبهه بعضی اوقات مسائل سیاسی داخل در مذاکرات در امور مالییه گردیده و

تولید اشکالات مینماید (۱)

ولی این اتفاقات موقتی در مقابل تعلق های بررک مهم که در مجلس شورای ملی دستا در موقع شور کلی در قانون بودجه ایراد میشود و همه کس غالب آنها را در خاطر دارد دارای اهمیت نیست ما حجت و انبیا هم اشخاص و تاریخ معانی آنها را بهین نمائیم ولی بهتر آن است از مسائل شخصی صرف نظر نموده و نگذاریم که در آتی به نظرات و عقاید هم آنها اثر خود را بماند.

همیشه صورت اسمی باطنی نه اجازه طلق خواسته اند تمام گردید یا اینکه مجلس مذاکرات را کافی دانست رئیس ختم مذاکرات را اعلان مینماید. برای ختم مذاکرات در شور کلی رای گرفته میشود. ختم مذاکرات اعلان میگردد پس از آن شور در مواد درج میشود.

(مفهوم از مواد در اسما مواد لایحه و وی ماده است دراجع مواد جریان در اصول مجاری وزارتخانه ها نسبت در آتی به صحبت و اهرم بود)

رئیس مجلس امور بخواندن غیر ملک از مواد لایحه قانون مالی و هر یک از تصویبات جزء صورتهای صمیمه مجاری که هر یک از آنها این مواد است نموده و برای هر یک از آنها، محاسبات را به گیرندگان میباشند در این موارد داده شده است که با مساحت در به شهادت شروع میشود و پیشنهاد دهنده دلایل خود را بیان نموده اعضاء دیگر هم و محاسبات را رئیس که بهین بودجه را نمایندگیان جواب اگر لازم باشد جواب او را میدهند

(۱) چون در موقع مذاکره بودجه در لایحه است دراجع با امور سیاسی محاسبات بهر صحبت با اینها

مجلس پیشنهاد را قبول یا رد مینماید در صورت قبول این پیشنهاد کلاً با جزأ بماده لایحه قانونی اضافه شده یا ماده جذیهئی تنظیم میشود در صورت رد پیشنهاد فوراً داخل در شور متن پیشنهادی کمیسیون گردیده و پس از مذاکره در پیشنهاد کمیسیون رای گرفته میشود .

مذاکرات و شور در مواد بترتیب مذکور عبارت از آرائی است که جزء اجزاء داده میشود و در موضوع تخصیصات که تا چه درجه محدود یا متوسط باشد مسائل مهمی را ایجاد نمود که در فصول آتی به راجع آنها بحث خواهیم نمود .

فصل سیزدهم

تخصیص آراء فصل

• اول - رای مخارج بطور فصل فصل - صورت های شصتیه که راجع به بودا قانون مالیات است - تلویخ ترقیات تخصیصات بودجه در تراز برای یک مرتبه و بطور کلی در دوره انقلاب - دوره گذرانها و دوره امپراطوریات - اعتبارات و تخصیصات بطور وزارتخانه در سنه ۱۸۶۷ و بطور دوائر وزارتخانه در سنه ۱۸۶۷ این رسم اعتبارات دست آورده مجریه را می اندازه باز میشود رای بطور فصل فصل در سنه ۱۸۳۶ ایجاد گردید این ترتیب تا سنه ۱۸۵۲ بر وجود حاجت در دوره امپراطوریت راهی که طی شده بود یعنی رای از وزارتخانه رای در دوائر و قسمتهای وزارتخانه و رای بطور فصل فصل مجدداً شروع گردید در سنه ۱۸۶۶ اعتبارات بطور اصول قطعا مقرر گردید •

• دوم - توضیح فصل - مقام و درجه فصل در میزان تقسیمات جزء بودجه • در ذیل هر فصل مواد پراکراف (جملات کوچکتر از مواد) وجود دارد - پیشنهاد در اینکه اختصاصات و اعتبارات بودجه بطور مواد و پراکراف داده شود خطر محدود کردن اعتبارات دست ادارات بکلی بسته میشود • حالیه عدم زادی از اصول موجوده بنظر کاملاً حفظ حقوق پارلمانی را مینماید •

• سوم - بقیه و آخر رای در مواد قانون مالیات پیشنهاد ها در تغییر و تبدیل مواد رای با ورقه راجع به کلیه قانون بودجه که عملیات در باره بودجه

۳ - اول. اختصاصات (یا اعتبارات) در بودجه

تاریخ ترقیات بی در پی این تخصیصات فرانسه

مذاکرات و رای فوه متعنه چنانکه گفتیم به صورتهای ضمیمه
مخارج که مربوط به مواد لایحه قانون مالیه است نفوذ حاصل نموده و
دخالت مینماید چنانکه در خاطر داریم ماده اول لایحه قانون مالیه باین
ترتیب نوشته شده است :

« برای مخارج معمولی سنه مالیه ... مطابق صورت ضمیمه
بقانون حاضره اعتبارات بوزارتخانهها داده شده است » پس از قرائت این
جمله رئیس مذاکرات مدعاً اول را به مذاکره در صورت ضمیمه بدل نموده و
صورت مزبور شامل تعیین و تخمین تمام مخارج معمولی است که به
ترتیب وزارتخانه و بطور فصول مرتب شده است ده وزارتخانه که امروزه
وجود دارد ضمناً دارای ۷۵۰ فصل مخارج است هر يك از این هفت
صنعت پنجاه فصل وزارتخانهها یکی به دیگری در بحث شور و مذاکره درآمده
و رای مخصوصی در باره هر يك از آنها داده میشود بدون شبهه نسبت باغلب فصول
مذاکرات خیلی مختصر بوده یا حتی شروع مذاکره فقط اجازه داده میشود
و بلافاصله رای گرفته میشود غالباً نیز رای تقیاً موقوفه است ولی اختصاصات بطور
فصل به فصل کاملاً ملحوظ است در حقیقت هر فصل متعلق به هر وزارت
خانه بواسطه يك رای مخصوصی جداگانه تصویب شده و بمناسبت يك
اعتبار مشخص دارای شخصیتی میشود که دولت حدود آن اعتبار را باید

کاملاً ملحوظ دارد .

بهر این است که سوابق و اهمیت اختصاصات بطور فصل به فصل را قدری مفصل تر مطالعه نمایم :

رای درمخارج عمومی ممکن است شامل هر یک از تقسیمات جزء بودجه بشرح ذیل بشود :

- ۱ - مخارج بطور کلی .
- ۲ - مخارج بطور وزارتخانه .
- ۳ - مخارج بطور ادارات و دوائر وزارتخانه .
- ۴ - مخارج بطور فصل به فصل وزارتخانه .
- ۵ - مخارج بطور ماده یا بطور پراگراف (جمالات کوچکتر از ماده) هر وزارتخانه .

در صورت فوق خوب دیده میشود که حدود بودجه درجه بدرجه تنگتر و کوچکتر شده و همین تناسب رای قوه مقننه عمل را اختیار دولت را در امور بودجه محدود مینماید .

قطعه همین درجات بودجه بوده که از ابتدای قرن حاضر در تاریخ عالیّه دائماً اختصاصات بودجه را محدود نموده اند از رای رایطه بطور کلی درجه به فصل به فصل بر میداد و امروزه در همان نقطه توقف نموده تا اینکه بمواد و (پراگراف) جمالات کوچکتر از مواد هم برسند .

مجالس مقننه دوره کنسولا و دوره اول امپراطوریت بودجه مخارج را بطور کلی و یکجا رای میدادند زیرا که قانون ابتدائی بودجه فقط يك رقم اعتبار موقتی برای تمام مدت سال می نوشت این قانون فقط تا اواسط یا بلکه تا اواخر سال اساس قواعد بودجه را تشکیل میداد پس از آن يك قانون دریمی میزان اعتبار مصوبه را بطور وزارتخانه و ادارات و دوائر وزارتخانه تقریباً به بیست قسمت جزء تقسیم و نیز به مینهود .

در ابتدای دوره دستورالامون همین ترتیبات معمول و عجری بود خوب بخاطر میآید فلسفه‌های غریب و عجیبی که در مالهای اول رجعت بورژوا در باب حقوق مجلسین نسبت به خارج گفته می شود دارندگان این فلسفه‌ها که بدون شبهه رأی و تصویب عایدات را اساساً وظیفه نمایندگان ملت میدانند همچو معتقد بودند که «همینکه عایدات رأی داده شده دولت مالک مطلق میزان کل عایدات بوده (یعنی به خارج را خود به میل خود میتواند بنماید)».

۲ رضایت در مالیات لزوماً آزادی در مصرف عواید مالیات را ایجاد نمینماید. (عقیده کثرت کارینه در مجلس اعیان در سنه ۱۸۱۵) روا در سنه ۱۸۲۰ این موضوع را به ترتیب ذیل تکرار نمود: «شاه فقط حق آنرا دارد که مالیات را صرف به خارج نماید.»

خوشبختانه تصورات و عقاید طرفداران اصول قدیمه حوققیته حاصل نموده و از سنه ۱۸۹۷ بکک قانون تقسیمات جزء اعتبارات را محدود نموده و از حدود هدای اعتبارات راقره مجریه حق تجاوزز نداشت.

قانون ۲۵ مارس ۱۸۱۷ اولین قانون مربوط به مطلب حاضر که موضوع بحث ماست باین ترتیب وضع گردید:

«ماده ۱۵۹ - خرج نمیتواند از میزان اعتباریکه برای هر يك از وزراء داده شده است تجاوز نماید وزراء به مسئولیت خود نمیتوانند اضافه بر آن أخذ اعتبار مصوبه خرجی نمایند.»

طرز اختصاص به ترتیب مذکوره در فرانسه ایجاد گردید هر قسمت یعنی هر وزارت خانه عبارت از يك سهم اعتبار مخصوصی بوده که قوه مجریه نمیتوانست از حدود آن اعتبار خارج شود و پس از آن

تاریخ هیچ محلی را برای مصارف اضافه بر اعتبار نمی توانستند تهیه نمایند و بعبارت آخری چنان که متن قانون مصرح است وزراء نمیتوانند اضافه بر مأخذ اعتبارانی که هر يك از آنها داده شده است خرجی نمایند.

ایجاد قانون فوق بدون شبهه در آن موقع پیشرفت مهمی نسبت باصول اختصاصی در بودجه حاصل مینمود ولی این اختصاص که میزان اعتبار آن مربوط بشمار مخارج يك وزارتخانه بود باز يك دامنه وسیعی برای اختیارات دولت در بر داشت و دولت میتواند در همان حدود اعتبار که در آن وقت ۱۰۰ الی ۱۲۰ میلیون فرانك ارقام اعتباری بود بمیل خود هر نوع تغییر و تبدیلی بدهد همین که به قانون مالیه رأی داده میشد وزراء صاحب اختیار مطلق اعتبارات خود بودند بشرط بر آن که هر يك از آن ۱۰۰ از میزان کل اعتبار خود تجاوز ننماید، وزراء می توانستند ترتیب داخلی بودجه خود را بکلی زیاده و کم کرده و طوری ترتیب دهند که بکلی در نظر مقننیه بودجه برارای داده بود مطلب غیر معلوم باشد و بهمین مناسبت این طرز ترتیب هم از طرف اعضاء آزادیخواه مجلس در دوره رستوراسیون مورد تنقید سخت قرار گرفت.

در سنه ۱۸۳۷ مسیو ویل مسئله اختصاص را به اداراتیکه در داخله وزارتخانه ها تشکیل میشود مربوط و معقول نمود در مقدمه دستور و نظامنامه راجع بانموده و چنان بیان مینماید:

نظریه تعیین قطعی اعتبارات مخصوصی که در حدود آن اعتبارات وزراء بعدها بایستی اوامر خود را محدود نمایند در بودجه قسمت های مخصوصه ترشده میشود که مخارج را محدود بهر دائره مینماید . . . *

متن نظامنامه ماده اول :

« از ابتدای سنه هائیه ۱۸۲۹ لایحه بودجه عمومی تخمین مخارج را بطور مشخص نسبت بهر اداره صدمه مطابق جدول ضمیمه تعیین خواهند نمود نسبت به تقسیمات جدول مزبور » برای هر سال اهر صادر گردیده ووزرا بتصویب ما خواهند رسانید » بنابر این بودجه (دوره عمل سال ۱۸۲۹ نه فقط راجع به هفت وزارتخانه بود بلکه در ۵۲ تقسیمات جزء بودجه رأی داده شد این رفورم تا یکدرجه اسباب پیشرفت کار شد ولی از ابتدا دارای يك عیب اساسی بود زیرا فقط عبارت از يك نظامنامه بود که دولت حق تجدید نظر به تقسیمات جزء را همه ساله برای خود محفوظ داشته و علاوه آن تقسیمات جزء هم در يك دایره بسیار وسیعی واقع شده بود :

بعضی از آن تقسیمات شامل ۲۵ - ۳۳ - ۲۲ - ۲۵ میلیون و حتی ۱۶۹ میلیون بود .

دوره انقلاب بالاخره يك قدم قلمی جلو گذارده و رای بطور فصل بفصل مطابق قانون ۲۹ ژانویه ۱۸۳۱ به ترتیب ذیل مقرر گردید :

« ماده ۱۹ بودجه مخارج هر يك از وزارتخانه ها در آینده بفصول مخصوصه تقسیم خواهند گردید هر فصل شامل مشاغل مربوط بهم خواهد بود ماده ۱۲ مبالغیکه بر طبق قانون بهر يك از این فصول اعتبار داده میشود بمصرف فصول مختلفه دیگر نمی تواند برسد » .

موافق مقررات فوق رأی بطور فصل به فصل در فرانسه یای برجا گردید و این ترتیب تخصیصی امروزه هم موجود و معمول به است .

بنیان تاریخ ما تمام میشد چنانچه در دوره امپراطوریت دوم

مراتب فوق قدم به قدم مجدداً طی نشده بود .

اعتبارات بطور فصول که بر طبق قانون ۴۹ ژانویه ۱۸۳۱ مقرر گردیده بود تا آخر دوره حکومت زویه وجود داشته و تا سنه ۱۸۴۸ خلی بر آن وارد نیامده بود ولی در سنه ۱۸۵۲ مجدداً طریق رأی بطور وزارت خانه اعاده و همان ترتیب ۱۸۱۷ معمول گردید . (مشروطیت ۲۵ دسامبر ۱۸۵۲) و در سنه ۱۸۶۱ رأی بطور قسمت های وزارت خانه ها مثل سنه ۱۸۴۷ برقرار شد

(سناتورس کنسولت ۳۱ دسامبر ۱۸۶۱) بالاخره بطور فصل به فصل در سنه ۱۸۶۹ موفقیت حاصل نمود سناتورس کنسولت ۸ سپتامبر ۱۸۶۹ پس از انقضای پراطوریست قانون ۱۶ سپتامبر ۱۸۷۱ مقررات سناتورس کنسولت ۸ سپتامبر ۱۸۶۹ را به موجب ماده ذیل تثبیت و تحکیم نمود :

« ماده ۳۰ بودجه بطور فصل به فصل رأی داده میشود » این ترتیبی است که در موسوع اعتبارات بودجه ما معمول و فعلاً شرح آنرا خواهیم داد .

* . دویم - توضیح فصل - لایحه تخصیص

دادن آراء قوه مقننه به تقسیمات جزء کوچکتر

از ماده و پاراگراف

انتدا باید دانست مقصود از فصل چه چیز است مدتی است که این کلمه بیان شده و توضیحی در آن داده نشده است ما فقط این مطلب را خاطر نشان نموده ایم که در تقسیمات جزء بودجه فصل یکی از آخرین مقامات را دارا بوده و در ذیل فصل جزء ماده و پاراگراف جزء دیگری

نیست .

نظامنامه ۳۱ مارس ۱۸۶۲ راجع به فصل همین طور بیان

می نماید

داده ۶ • هر فصل شامل مشاغل و دوائر مربوط بهم و از يك

نوع است .

آيا میتوان توضيح كافي از منن اين ماده اخذ نمود ؟ آيا كافي

خواهد بود همچنانكه شده شود :

فصل عبارت از يك جزء بود چه است كه بعض مشاغل و دوائر

مربوط بيكدیگر و در يك نوع شامل چیزهای دیگری نمیشود ؟

محقق است كه اين توضيح كافي نیست زیرا يك قسمت وزارت

خانه يا خود يك وزارتخانه نیز بعض مشاغل و دوائر مربوط بيكدیگر و

از يك نوع شامل مخارج دیگری نیست و چنانچه بجای اينكه در فصل

بلاثر رفته و بفسطهای عمده وزارتخانه ها برسيم از فصل بملامه

و پراكراف تنزل نمائيم مشاغل و دوائر بیشتر محدود وضعیت

مربوط بيكدیگر و هم نوعی را بیشتر شامل است بنا بر اين جمله

مذكوره بدون تفاوت ممكن است بهر شكل و تریبی كه خود بخوهد

شامل گردد .

ضمناً قبل از آنكه خود را به تجسس تعریف دیگری راجع به

فصل مشغول نمائيم باید اين مسئله را دانست كه كلمه فصل را میتوان

توضيح و تفسير درستی نمود در حقیقت فصل عبارت از شئی متحرك

عبر محدودی است كه قوای مملكت را میتوانند بعمل خود بزرگه یا

كوكچك نمایند .

ما در آيه خواهيم ديد كه عدد و اهميت فصول لاينقطع تغییرانی

معموده و دلیل این تغییرات جز میل و اراده تهیه کنندگان بودجه چیز دیگری نبوده است .

مسیوروی کلارد در موضوع حدود تخصیصات بودجه اینطور میگوید : حدود تخصیصات و دجه را فصل باچیز دیگر بنامند چه اهمیت دارد ؟ (۱۸ آوریل ۱۸۲۲) همینطور در سنه ۱۸۳۰ «مخبر لایحه قانونی که قانون ۲۹ ژانویه ۱۸۳۱ گردید میشود : اصول ترکیب بندی بودجه همینکه معلوم قبول گردید اسامی که بهر قسمت از بودجه داده شود دارای اهمیتی نیست . (رپرت نوامبر ۱۸۳۰)

در اینصورت فصل را بجاهو فصل نمیتوان توضیح و تفسیر نمود بلکه در رشته تقسیمات جزء بودجه فصل بعد از قسمت و قبل از ماده و پاراگراف واقع میشود و در حقیقت متناسب این تقسیمات بالاتر و کوچکتر از او تشخیص داده میشود برای توضیح فصل ما، باین مقام نسبی برای آن فرض نمود و بگوئیم .

فصل عبارت از يك تقسیم جزء بودجه خارج هر وزارت خانه است که مفصلتر و بسیطتر از پاراگراف و ماده بوده و شامل مشاعلی مربوط بیکدیگر و در يك نوع است .

عدد فصول از سنه ۱۸۳۱ به بعد خیلی اضافه گردیده و بهمان واسطه با وجود زیاد شدن ارقام بودجه باز از اهمیت او سبناً کم شده است .

در سنه ۱۸۳۱ عدد فصول بودجه فقط ۱۶۴ رسیده و این ابتدای تخصیصات بودجه بطور فصول بوده است .

در سنه ۱۸۴۷ در آخر دوره سلطنت ماه زویه بودجه دارای ۳۳۸

فصل بود در سنه ۱۸۵۲ - و در سنه ۱۸۷۷ - ۳۸۸ و در سنه ۱۸۸۲ .
 ۴۸۱ فصل بوده است و در سنه ۱۸۸۳ برای لایحه بودجه ۱۸۸۴ دولت
 ۱۵۶ فصل جدید ایجاد نمود و این ترتیب عدد فصول بودجه به ۶۳۷
 فصل رسیده بود .

بودجه ۱۸۹۳ (معمولی . از منافع عایدات مخصوصه . وضعیمه)
 تقریباً دارای ۸۵۰ فصل بوده است . امروزه در بودجه ۵ برابر سنه ۱۸۳۱
 فصول موجود است .

اهمیت نسبی هر يك از فصول در سنه ۱۸۳۱ در صورتیکه بودجه
 انحصیماً بیشتر از يك میلیون بود مبلغ ۰۰۰ - ۱۰۰ - ۶ فرانك بالغ بود
 امروزه موجودیکه بودجه از سه میلیارد هم بیشتر است ارقام نسبی فصول
 تقریباً بیش از ۰۰۰ - ۰۰ - ۲ فرانك نیست .

دولت در سنه ۱۸۸۳ خود بنفسه در سند زیاد نمودن فصول
 بر نیامده است ولی در اثر پیشنهاد های پارلمانی که از چند سال باینطرف
 تقاضا می نمودند رأی قوه مقننه بتقسیمات جزء فصول وارد گردیده و شامل
 پاراگراف و مواد هم بشود تاچار زیاد نمودن فصول گردید . پیشنهاد
 کنندگان بطرف فوق چنین اظهار می نمودند که کنترل پارلمان بایستی
 تمام مخارج حتی به کمترین مخارج هم که ممکن است جلب دقت نمایندگان
 را بنماید شامل شود زیرا چنانچه مجلس عقیده بکسر خرج یک ماده یا
 يك پاراگراف داشته باشد در صورتیکه دولت فقط و فقط ارقام کل آن
 فصل را پیشنهاد نموده و از آن مبلغ کل تجاوز نمایند ممکن است نظر
 مجلس را اندام محل ملاحظه قرار نداده و میزان ماده را که مجلس در تعلیل
 آن معتقد آن بوده بدون کم و کسر بمصرف برسانند .

بایستی از ترتیب خلاف قانونیکه از دوره سلطنت به یادگار برای

۱۰ مانده است صرف نظر نمود چنانچه آن ترتیب دائمی برقرار بماند در حقیقت راجع باعتبارات عملیات قوه مقننه بشکلی لغو و بی مصرف است (پیشنهاد راجع به ترتیب رأی در باره بودجه از طرف ۴۵ نماینده ۳۳ دسامبر ۱۸۸۲ بر همین زیاد دیگری بمخالفت این دلایل ذکر شده که بنظر هاقوی تراست اولاً پارلمان یکک مدت وقت خود را برای هزاران ماده و پاراگراف بودجه مخارج که یکی بعد دیگری در باره آنها باید رأی دهد تلف خواهد نمود گذشته از آن عملیات دولت بواسطه حدود خیلی مضیق رأی ماده بماده در هر قدم مانع پیدا نموده و ادارات دولتی بواسطه اینکه عملیات کوچک آنها هم تماماً محدود محدود غیر قابل تجاوز است از ترس برخوردن بچنین موانع جرئت اقدام به هیچ امری را ندارند بایستی دائماً دولت برای تقاضای اعتبارات اضافی نسبت بهر ماده ای که میزان اعتبارات کافی برای مخارج نموده به پارلمان رجوع نماید در سورنی که در بهاوی همان ماده اضافات مصارف مواد دیگر بالا مصرف مانده است با این مضیق پس بهتر آن است که مجلس خود مملکت را اداره نماید چنانکه چندین مرتبه این مسئله را تکرار نموده ایم پارلمان در حقیقت با یک طرز غیر قابل اعتراض و تردیدی داری حق مطلق در رأی دادن عایدات و مخارج مملکتی میباشد لهذا چنانچه پارلمان بخواهد از این حق خود تا آخرین درجه استفاده نماید طبعاً فقط برای دادن بطور مواد اکتفا نموده بلکه بواسطه تقسیمات جزئی که در ذیل مواد است اسبب به پاراگراف هم بایستی رأی مخصوص داده و بالاخره چون پاراگراف هم در موقع اجرا و عمل به تقسیمات دیگری منقسم میشود ناچار با آن تقسیمات هم رأی پارلمان متوجه گردیده و به عبارت آخری حوالجات پرداخت هم به تصدیق و اضافای پارلمان باید برسد و

چنانچه دخالت یار امان مابین درجه اخیر رسید ممکن است اسباب اطمینان برای او فراهم شود .

این توضیحات فهاست که واقعیت بهمرسائیدن خیالات مذکوره قبل مطلب را بالاخره بکجا میرساند چنانچه لازم است یار امان شخصاً امور را اداره نماید قطعاً مقصود اصلی ازین میرود چنانچه قوه مقننه تا امضاء نمودن حوالجات دخالت نمایند پس قوه مجریه را نه و قوه استعین است که هر کس از ظهور چنین نتیجه احتراز مینماید و مطلب را باید در یک حد محدودی قرار داد .

بعلاوه حد حقیقی و صحیح بدون شبهه در نظر هر شخصی عاقل رأی بطور فصل به فصل است بدون شبهه چنانکه در سنه ۱۲۸۳ این مطلب واقع گردیده عدد فصول را میتوان افزود و مخصوصاً میتوان فصول را بیشتر از روی متعلق ترکیب بندی و تنظیم نمود تکمیل جزئیات همیشه ممکن و مقدور است .

رأی نمایندگان ملت چنانکه ملاحظه نمودیم امروزه به بیشتر از هشتصد قسمت جزء شامل میشود هر اسمی که مایلند ممکن است باین هشتصد قسمت جزء بودجه داده شود چیزی که محل ملاحظه است همانا عدد این تقسیمات است خصوصاً تقاضای ۸۰۰ رأی جزء به جزء جداگانه از یار امان و محدود نمودن دولت در هشتصد قسمت محدود معین بنظر یک حد درجه اعلی کافی نسبت به حفظ منافع تخصیصات بودجه است چنانچه از این اندازه خیلی تجاوز شود کار قوه مقننه بلا نتیجه زیاد گردند و مخصوصاً وظایف قوه مجریه به خطر و هرج و مرج خواهد افتاد .

ب. ۳. رأی آخر بودجه

بیان مختصری برای ختم نمودن شرح عملیات رأی درباره بودجه کافی خواهد بود.

همینکه فصول مختلفه مخارج مشروحه در صورت ضمیمه یکمی بماند دیگری رأی داده شد درباره ماده اول بطور کلی رأی گرفته میشود همین ترتیب نیز نسبت بمورد دیگر مخارج لایحه بودجه معمول میگردد (چنانکه سابقاً گفته شده است این مواد عبارت از موادی نیست که در ذیل فصل واقع است) در خصوص عایدات بدون اینکه جزئیات سورت‌های ضمیمه آن سطر به سطر در تحت مشاوره بیاید بطور کلی شور در کلیه عایدات نموده و رأی درباره آنها داده میشود در حقیقت این سورت بندی لزومی هم ندارد زیرا چنان که گفتیم نه‌مین عایدات محدود محدود معینی نبوده و اجازه جزء به جزء و تخصیصاتی را محتاج نیست.

بعلاوه تمام لوایح رفورم مالیه تغییرات و ایجاد یا حذف مالیات که از طرف دولت پیشنهاد میشود با تمام پیشنهاد های کمیسیون بودجه و تمام تغییراتی که بر حسب حق ابتکار از طرف نمایندگان پیشنهاد میشود عبارت از مواد مخصوصه قانون مالیه است که پارلمان جدا گانه درباره آنها شور نموده و رأی میدهد.

مواد مختلفه لایحه بودجه بطوریکه از طرف کمیسیون پیشنهاد شده است همیشه از شور و مذاکرات مجلس عیناً خارج نمیشود. پیشنهادهایی که بموجب حق ابتکار پارلمانی از طرف نمایندگان بمجلس

تقديم ميشود ممكن است متن آن مواد را تغيير داد وحتي اراضي جديدی را در قانون ماليه بدهد .

مادېگر جزئيات طرز و ترتيب راى درباره پيشنهادهای امابندگان را نكرار نميكنائيم زيرا اين قواعد نسبت بتمام قوانين عموماً معمول و نظامنامه مجلس نمايندگان طرز آراهمين عينمايد فقط ياد آوری مطلبی را كه قبل راجع به حق ابتكار شخصی نمايندگان نسبت به بودجه بيان نموديم كافي خواهد بود .

(در فصل سوم راجع به حق ابتكار ماليه اعضاء پارلمان در فرانسه و در انگلستان بحث شده است .)

پس از آنكه درباره هر يك از مواد قانون ماليه قطعاً راي داده شد (يا تغيير يا بدون تغيير مطابق پيشنهادهای كميسيون) راي آخری بودجه گرفته می شود . اين راي اخير در باره كليله قانون ماليه هميشه باوراني و علمي است .

بودجهای كه شور و راي در باره آن موافق ترتيبات مذكور مختتم ميشود (۱) عبارت از كار اساسی و مهم يك دوره اجلاسيه است (ما در اينجا فقط از راي مجلس شوراي علمي بحث نموده و راجع به راي سنا در فصل پانزدهم بيان مطلب خواهيم نمود) بيشتر از پنجاه جلسه برای اين موضوع تخصيص داده شده و اقل سه ماه مجلس مشغول انجام امر بودجه است مدتي را كه قبل از شور مجلس كميسيون بودجه مشغول

(۱) مقصود از راي در باره قانون ماليه يعني بودجه عمومي و معمولی است راي درباره اعتبارات اضافی در فصل شانزدهم و هفدهم موضوع بحث خواهند گرديد .

مذاکره و مراجعه لایحه و اوشن رایت ها است خارج از سه ماه
باید دانست .

اگر رأی در باره بودجه یکی از کارهای پوزجیت سالانه مجلس
نمایندگان ملی است ولی چنانکه قدامت گفته شده است این امر یکی از
مقتدرترین وسایل قوای قانونی و مشروع مجلس است

فصل چهاردهم

مالیه بودن رای بودجه ها . هفت ساله بودن
بودجه نظامی . وجوه ثابت . اقساط موقتی ماهیانه
پلک یا چند دوازدهم

- اول - مالیه بودن بودجه ها موارد استثنائی در بعضی از ممالك آلمان
موفق نگردیدن به دوازده بودن بودجه ها در آلمان
- دوم - قسمتهای بودجه که برای چند سال رای داده شده است . وجوه
ثابت در انگلستان و ترتیب تشکیل آن سهمته ایست این ترتیب • بودجه هفت ساله
نظامی در آلمان - تاراج و تشکیلات مالیه آن
- سوم - آراء بودجه برای مدت کمتر از یک سال - اقساط دوازده
ماهه موقتی (پلک دوازدهم) بیان تاریخی این ترتیب در مراغه . وقایعی که سبب تصدیق
این ترتیب گردید تأخیرات غیر قابل انحصار در این سنوات اخیر
- چهارم - اقساط دوازده ماهه در خارجه آراء برای پرداخت مساعده در
انگلستان ترتیب آراء اقساط موقتی دوازده ماهه کمیته ها برای کمک نقدی و ملحق
و مسائل موازنه جمع و خرج در اواسط (دوره عمل مالیه) نظریات و فلسفه
دیدن سواخت اقساط موقتی دوازده ماهه شرایط لازم برای اجرای این ترتیب
در طبق مرشدی و نمونه های ممالك بسیار قراغه

«اول رأی سالیانه بودجه‌ها - موارد استثنائی در بعضی از ممالک

در فراضه و تقریباً در تمام ممالك دیگر بودجه را برای مدت یکسال رأی میدهند چنانکه در فصل پنجم این کتاب بیان نمودیم این مدت یکسال در حقیقت موافقت با پیش بینی‌های عادی انسانی مینماید علاوه یکسال منتهی مدتیست که پارلمان میتواند اقتدارات خود را بدست فوه دیگری واگذار نماید دولت هم از طرف دیگر اقلاً مدت زمانی که کمتر از یکسال نباشد برای ترتیب و اداره نمودن و اجرای امور موافق اعتبارات مصوبه لازم دارد این دلایل مختلفه باعث شده است که در انگلستان در اطریش در آلمان در پروس در یرتغال در یونان در ممالك متحده امریکا در فرانسه و غیره بودجه را سالیانه قرار داده اند مع هذا سالیانه بودن بودجه در تمام ممالك دنیا وجود ندارد بخاطر داریم که در موقع ترکیب بندی توضیح کلمه بودجه در فصل اول مائمه پس سالیانه بودن را از آن خارج نمودیم زیرا که بعضی از ممالك بودجه‌های خود را برای مدت چند سال رأی میدهند مثلاً در مس بکی از ممالك متحده آلمان بودجه سه ساله است همچنین در ساکس و باویر سابقاً بودجه پنجساله بوده و امروزه دوساله است .

نسبت با آلمان با وجود اقدامات و تشبیهاتی که میرمارک برای دو ساله نمودجه بودجه نمود مع هذا همان ترتیب یکساله باقی مانده است . رئیس الوزراء در آلمان در ساله نمودن بودجه را از این نقطه نظر

تعقيب می نمود که کارهای پارلمانی را در موضوع بودجه سهلتر و ساده‌تر نمود و برای وزراء و اعضاء *Conseil fédéral* نیز يك طرح تحصیل نماید (عطق ۶ و ۵ ماهه ۱۸۸۱) علاوه بيزمارك عقیده داشت که امتزاج دو بودجه فوایدی را نسبت بموازنه جمع و خرج داشته و اشتباهانی اگر در پیش پیشیها شده باشد در مدت دو سال تعادل حاصل خواهد نمود ولی در پس یرده این دلایل دولت امپراطوری آلمان میل و نظر حقیقی خود را در گرفتن يك سفید مهر و اعضاء بودجه برای مدت زمان زیادی نسبت بآزادی عملیات خود پنهان می نمود و قطعاً بهمین مناسبت بوده است که اعضاء مجلس ملی آلمان (رایشتاخ) در رد نمودن این نظر جدیت امودند.

✧ دوم قسمتهای بودجه که برای چند سال رأی داده شده است - وجوه ثابت در انگلستان بودجه هفت ساله نظامی در آلمان خارج از بودجه های دوساله و سه ساله

در ممالك كوچك با اقداماتی که برای دوساله نمودن بودجه در ممالك بزرگ شده اغلب از ممالك قسمتهائی از بودجه خود را برای مدت چند سال رأی می دهند .

ابتدا در انگلستان وجوه ثابت وجود دارد این وجوه عبارت از يك قسمت بزرگ عایدات و مخارجی است که يك مرتبه و برای همیشه می

تأسیس گردیده است .

وجوه ثابتۀ از ابتدای دوره گدوم سوم پس از شورش سنه ۱۶۸۸ ایجاد گردیده و چنانکه قبلاً در اواخر فصل اول بیان نمودیم در آن موقع این مسئله عبارت از محدود نمودن حقوق و وظائف مجالس ملی و پارلمان بوده است و بهمین نقطه نظر بودجه درباری برای تمام مدت دوره سلطنت رأی داده شده بود و مستهای مخارج دائمی دیگری را هم بآن اضافه نموده (از قبیل پرداخت منافع استقراض عمومی) و کلیه آنها يك قسمتی از مخارج را تشکیل داده که از رسیدگی مالیات پارلمان معاف گردید بعضی از عایدات هم باین هیچ يك طرف دائمی را حاصل نمود از آنوقت بعد وجوه ثابتۀ عبارت از عایدات ر مخارجی شدند که تخمین و پیش بینیهای مالیاتیه شامل آن قسمت بودجه نمیشوند و اجازه و تصویب پارلمان در موضوع ^۳ 'محتاج بتجدید نیست تا قانون مخصوص دیگری سبب تغییر آن وجوه نشود این قسمت عایدات و مخارج دائماً وجود خواهد داشت .

مخارجیکه باین هیچ ازرای هر ساله مجالس ملی معاف و بنام وجوه ثابتۀ خوانده میشود عبارت از مراتب ذیل است :

بودجه درباری .

منافع استقراض ثابتۀ و جاری .

حقوق متقاعدین کشوری و لشگری .

مندی عماتش رئیس مجلس .

مواجب بعضی از دیوانهای عالیۀ قوه قضائیه و کارمندان سیاسی خارجه و غیره از طرف دیگر ز تمام مالیاتهایی که با وضع آن مخالفت نشده است جزء وجوه ثابتۀ محسوب میشوند مالیات بر عایدات و عوارض

بر روی پجای فقط وجوهی هستند که امروزه جزء این ترتیب و طرز محسوب میشوند زیرا که این مالیات ها را مثل تأسیسات موقتی تصور نموده هر ساله مجلس باید رأی تصدیق و تصویب آن ها بدهد نسبت به عوارض بر روی قند هم رأی سالیانه لازم بوده تا اینکه در ماه مه ۱۸۷۵ بکلی حذف و انشاء گردیده است خارج از این چند فقره مذکور مالیات ها در انگلستان تا يك قانون مخصوصی دریافت آنها را موقوف نه نموده با تغییری بدهند دائماً وجود دارند .

هیزان مخارج وجوه ثابتة تقریباً معادل هفتصد میلیون فرانك و اینك كه عبارت از ثلث بودجه كل انگلستان است بوده و عایدات ثابتة معادل يك هیل یارد و هشتصد و پنجاه میلیون تخمیناً عبارت از چهار خمس همان بودجه كل را تشكيل می دهد ثلث مخارج و چهار خمس عایدات انگلستان بر ترتیب مذکور محتاج برأی هر ساله پارلمان نیست .

چنانكه كاملاً توضیح داده شده وجوه ثابتة عبارت از يك قسمت عایدات و مخارجی است كه محتاج برأی سالیانه پارلمان نبوده و ابتداء چنین مقصودی را نمی رساند كه بودجه جداگانه از حيث عایدات و مخارج خارج از بودجه معمولی تأسیس و تكمیل شود .

در حقیقت چه فایده دارد چنانچه هر ساله اعتبارات مخارج و دریافت عایداتیكه اساساً غیر قابل تردید و تقریباً در ارقام هم تغییر ناپذیر است در بودجه شرح داده شده و در تحت شور و مذاكره درآمده و رأی درباره آن داده شود ؟ مثلاً آیا قرضه عمومی نباید در هر حال تماماً و قبل از هر چیزی تأدیه شود ؟ .

بودجه درباری یا مطالبه حقوقانیكه اجرای آن محتاج بمراجعه و اجازه سالیانه نیست آیا لازم برأی مجدد است ؟ مالیاتی كه بوسائل

آن مالیاتها این سهام استقراضی و این مخارج اجباری باید پرداخته شود آیا به هیچ مذکوره محتاج برای جدید میشود ؟

در موقعیکه میرابو Mirabeau پیشنهاد نمود که اعتبار مخصوص برای پرداخت قرضه داده شود مسئله را بترتیب فوق در سنه ۱۷۸۹ مورد مذاکرات و مباحثه قرار دادند این امر را مجدداً در سنه ۱۸۲۷ به يك طرز قطعی مطرح گردید ماده ضمیمه قانون مالیه که در اینمضمون پیشنهاد شده بود بودجه را در آینده بدو قسمت تقسیم نموده با قسمت آن بنام بودجه وجوه ثابتة شامل استقراض عمومی و حقوق متقاعدین و عبارتة اخری تمام مصارف مشاعلیکه ثابت و دائمی بودند و قسمت دیگر بنام بودجه فوق العاده را جمع بشمار مصارف و تعمیمات اتفاقی و موقتی بود موافق نظر صاحب پیشنهاد .^۱

برای چهاردهمین یا پانزدهمین دفعه خود را از تجدید نظر سالانه مخارجیکه صحت آنها قبلاً واضح شده است معاف داشته مدت وقت زیادی برای رسیدگی مخارج جدیده خواهند داشت نظر بعدم قبول این پیشنهاد بودجه فرانسه کمافی السابق هر ساله دارای ارقامی است که وزراء و مخیرین کمیسیون دائماً آنرا توصیحات لازم در آن باب داده و بالاخره مسئله بقبول همان مبالغ حتمی ختم می شود .

بک مثل دیگر راجع برای در بعضی قسمتهای بودجه برای چند سال با بودجه هفت ساله نظامی آلمان ظاهر گردید این اسم هفت ساله نظامی تمام اروپا را در ابتدای سنه ۱۸۸۷ مضطرب نموده تعلق های شدید و کلمات تند این مسئله را تکرار و تعقیب مینمود ما این امر را از نظر ساده نری تلقی مینمائیم .

دولت پروس همیشه معتقد با اقتدارات نام در قوه نظامی بوده است
 مناقشاتی که دولت با پارلمان از سنه ۱۸۶۲ تا ۱۸۶۶ در این موضوع
 نموده بخاطر داریم (رجوع شود بفصل دوم) پس از فتح ساندا و شکست
 دول متحده شمالی در سنه ۱۸۶۶ در مشروطیت جدید چنین مقرر
 گردید که بعدها قسمتهای اعتبارات نظامی يك مرتبه و برای همیشه گوی
 معین گردیده و خارج از رأی و تصویب سالیانه مجلس ملی آلمان گذارده
 شود دولت متحده آلمان بلکه وزیر جنگ پروس از آن مهمل خود را
 مأمور نگاهداری و تنظیمات قشون آلمان بطور مقاطعه میداست مصارف
 این قشون بواسطه قسمت های ثابتی که از طرف هر يك از ممالک
 متحده بطور جداگانه میشد تهیه میگردد قشون حاضر خدمت يكصد
 صد کلیه نفوس و مصارف نقدی از قرار ۲۲۵ تالر یا ۸۴۳ فرانك
 نفری معلوم و معین شده بود این ترتیب سالیانه بودن بودجه نظامی را
 قطعاً و کرد.

پس در سنه ۱۸۷۱ مملکت امپراطوری آلمان موقتاً ترتیب
 سابق را با وجود اینکه ارقام مقاطعه کفاف مخارج قشونی را نمیداد
 محفوظ داشت منتهی بزودی توانست درصدد برآید بدون اینکه ضمناً از
 اقتدارات نام خود نسبت ببودجه نظامی صرفنظر نموده باشد اعتبارات
 مصارف قشونی را زیاد نماید.

نظر این مقصود قانون دوم ۱۸۷۲ اصول حالیه را موافق ترتیب ذیل
 برقرار نمود:

عدد قشون حاضر خدمت برای مدت هفت سال متوالی بطور ثابت
 و دائمی معین گردیده و مخارج این عده قشون سالیانه از طرف راجشاه
 بایستی رأی داده شود رأی مخارج بودجه نظامی اگرچه طاهرأ به

رایشتاخ واکذار گردیدولی معناً تغییرى در نظر دروات حاصل شد زیرا
همینکه عدوقشون حاضر خدمت با شرایط تدبیر پذیر برای مدت هفت
سال رأى داده شد مخارج این قشون محل استسکاف نبوده حتمی مذاکره
در آنهم جایز نبود بلکه برعکس میزان مخارج سالانه بر حسب میل
و تقاضای دولت قابل افزایش بود همینکه دلایل لزوم مسئله بیان میشد
رایشتاخ بایستی تمام اعتبارات لازمه و اضافه مخارج تقاضا شده را تصویب
نماید.

بعلاوه ماده ۶۳ مشروطیت (قانون اساسی) ۱۸۷۱ دائعاً وجود
داشته و بموجب آن ماده ریاست عالییه قوای نظام با شخص امپراطور و
مسئولیت مطلقه حفظ و نگاهداری تشکیلات مرتبه قشون نیز با امپراطور
است پارلمان آلمان بعد از سنه ۱۸۷۱ مثل قبل از آن تاریخ نیست
بیودجه قشون حالت ساکتی داشته و فقط در مدت جریان دره هفت
سال خود را محدود بتصدیق هر بودجه نظامی که از نظر او بگذرانند
مینمایند پارلمان باز حمایتی ممکن است نیست بمسئله بودجه نظام
ملاحظاتی اظهار نماید که آن هم بدون اثر خواهد ماند بعلاوه هر نوع
اشکالی که پارلمان است بیودجه نظام نماید در افکار عمومی امکانی
بدهد زیرا ملت آلمان معتقد و مطمئن است که هر افع و ترقی که
برای او حاصل شده تمام در تحت سایه قوای نظامی و بعد ها هم هر قوانینی
برای او حاصل شود در سایه همین قوه خواهد بود.

در سنه ۱۸۸۷ در موقعی که تجدیدن دوره هفت ساله برای عدوقشون
حاضر خدمت مطرح مذاکره بود مسبو دویزمارک اینطور فرمود
«مسئله این است که آیا قشون ما متعلق با امپراطور بوده یا اینکه باید
متعلق به پارلمان باشد آیا عدوقشون حاضر خدمت در موقع صلح باید